

RAADSVOORSTEL

Zaaknummer: 296869

Documentnummer: 296881

Indiener: College

Datum: 2 februari 2023

Portefeuille(s): Dronten Ontwikkelt (woningbouwopgave en integrale visie op de leefomgeving)

Portefeuillehouder(s): P. van Bergen

Begrotingsprogramma:

Begrotingsdoel (nummer + duiding):

Contactpersoon: J. Apperloo

Tel.nr.: 06 51 19 53 40

Emailadres: j.apperloo@dronten.nl

Onderwerp *Drontense principes ten behoeve van de Integrale Visie*

Samenvatting

In het traject 'Dronten Ontwikkelt' bouwen we aan onze toekomstige samenleving door integraal de woningbouw- en andere opgaven/ambities op te pakken. Dat doen we nadrukkelijk samen met de inwoners en partners in onze Drontense samenleving. Samen werken we naar het Dronten dat we willen zijn. Het is een langjarig traject waarbij we voor belangrijke keuzes komen te staan. Bij het maken van die keuzes willen we ons laten leiden door uitgangspunten, principes die als richtsnoer fungeren. Welke principes we hanteren bepaalt de samenleving. Daarvoor zijn de afgelopen periode diverse participatie-activiteiten uitgevoerd. Uit de opbrengsten daarvan zijn een vijftal Drontense Principes geformuleerd.

Voorstel

De raad besluit:

1. De volgende vijf Drontense principes als uitgangspunt te nemen:

[a] Mensen maken de samenleving

De samenleving steeds een beetje mooier maken kan alleen door menselijk handelen. We leven goed samen, zien elkaar en kijken om naar elkaar. Ontmoeting draagt bij aan het versterken van onze krachtige samenleving.

[b] We koesteren het dorpse karakter

Vertrouw op de kracht van de dorpen, waardeer de identiteit en bouw daarop voort. Elkaar kennen en gemoedelijk samen leven, dragen bij aan het dorpse, kleinschalige gevoel met rust, ruimte, en groen.

[c] Onze basis is groen

Om duurzaam de toekomst tegemoet te gaan, erkennen we dat wij als mens onderdeel zijn van de natuur. We waarderen de bossen, de randmeren, de landelijke gebieden en de groenstroken, en zorgen ervoor dat die natuur behouden en versterken. We kiezen de opties die bijdragen aan de duurzame toekomst.

[d] We tonen lef

De pioniers die Dronten bouwden toonden lef, en dat lef zetten we voort op weg naar de toekomst. We denken buiten de gebaande paden en creëren en pakken kansen.

[e] Dronten geeft je de ruimte

Ruimte is veelzijdig. Ruimte ervaar je om je heen, en gaat ook over ruimte om jezelf te zijn. We waarderen de ruimte die we hier hebben in Dronten. We geven ruimte aan ontwikkeling en respecteren de ruimte van de ander.

2. Te willen oefenen met casuïstiek om gedeelde interpretaties en beelden over de principes te ontwikkelen en draagt het college op hiervoor een werkwijze op te stellen.

Inleiding

De gemeente Dronten is in de afgelopen 60 jaar gegroeid naar een middelgrote gemeente met ruim 43.000 inwoners. De gemeente ontwikkelt nu een integrale visie op de leefomgeving (hierna: integrale visie), waarbij groei één van de belangrijke thema's is.

Om tot een integrale visie te komen, besloot de gemeenteraad in februari 2022 (procesnotitie) om eerst samen met inwoners uitgangspunten op te stellen: de Drontense principes. Daarvoor is in oktober van 2022 participatietraject uitgevoerd met de samenleving.

In totaal hebben ruim 650 inwoners deelgenomen. De volledige opbrengst van het participatietraject is te lezen op www.dronten.nl/drontenontwikkelt. In de rapportage "*In gesprek over de toekomst*" (bijlage 1) en in de rapportage SIR (bijlage 3) vindt u de 'rode draden' die uit dit alles naar voren komen. Op basis van die analyse zijn de Drontense principes geformuleerd (bijlage 2).

De vijf principes staan rondom ons logo weergegeven. Daarmee geven we aan dat geen van de principes boven een ander staat; elk principe is even belangrijk en samen dragen ze integraal bij aan het maken van de optimale keuzes tijdens het bouwen aan de toekomst van de gemeente Dronten.

[a] Mensen maken de samenleving

De samenleving steeds een beetje mooier maken kan alleen door menselijk handelen. We leven goed samen, zien elkaar en kijken om naar elkaar. Ontmoeting draagt bij aan het versterken van onze krachtige samenleving.

Waarover gaat dit principe

- De omgang met elkaar in de samenleving.
- Niet de systemen, niet de regels, niet de structuren maar de mensen bepalen het succes van de samenleving.

Inkleuring op basis van de participatie-opbrengsten

- Goed samenleven – we omarmen verschillen, benutten ieders talenten en helpen elkaar.
- Inclusie – we zorgen ervoor dat iedereen kan meedoen.
- Ontmoeten – we dragen bij aan ontmoetingen en het voorkomen van eenzaamheid.
- Mensen maken de samenleving – door om te kijken naar elkaar en naar de leefomgeving.
- (Zorg)voorzieningen zijn dichtbij.
- Niet systemen, niet besluiten, niet technologieën maar menselijk handelen maakt de samenleving.

[b] We koesteren het dorpse karakter

Vertrouw op de kracht van de dorpen, waardeer de identiteit en bouw daarop voort. Elkaar kennen en gemoedelijk samen leven, dragen bij aan het dorpse, kleinschalige gevoel met rust, ruimte, en groen.

Waarover gaat dit principe

- Omzien naar elkaar.
- Het fysieke karakter; kleinschalig, laagbouw, ruime opzet.

Inkleuring op basis van de participatie-opbrengsten

- Geef en beleef ruimte.
- Omkijken naar elkaar.
- Ontmoeten.
- Goed samenleven.
- Kleinschaligheid- we koesteren de kleinschaligheid, ook in de manier waarop we nieuwe wijken bouwen.
- Nieuwe wijken zijn divers van opzet en dragen bij aan de sociale cohesie; variëteit in wonen.
- Kwaliteit boven kwantiteit.
- Verschil mag er zijn- er mogen verschillen zijn tussen de dorpen. In de kern Dronten mag er ruimte zijn voor wat stadse allure. In Biddinghuizen en Swifterbant koesteren we het karakter van “het dorpse”.

[c] Onze basis is groen

Om duurzaam de toekomst tegemoet te gaan, erkennen we dat wij als mens onderdeel zijn van de natuur. We waarderen de bossen, de randmeren, de landelijke gebieden en de groenstroken, en zorgen ervoor dat die natuur behouden en versterken. We kiezen de opties die bijdragen aan de duurzame toekomst.

Waarover gaat dit principe

- Duurzaamheid, circulair.
- Biodiversiteit.
- Groene openbare ruimte (groenstroken, bos, tuinen).

Inkleuring op basis van de participatie-opbrengsten

- Biodiversiteit en groen zitten in onze haarvaten.
- Duurzaamheid.
- Mobiliteit; prioriteit voor fiets en openbaar vervoer.

- We bouwen circulair en zo mogelijk natuur-inclusief.
- We behouden groene zones binnen én tussen wijken .
- We benutten de kracht van water en natuur meer voor gezonde vrijetijdsbesteding.

[d] We tonen lef

De pioniers die Dronten bouwden toonden lef, en dat lef zetten we voort op weg naar de toekomst. We denken buiten de gebaande paden en creëren en pakken kansen.

Waarover gaat dit principe

- De overheid die positie/stelling neemt als hoeder van algemeen belang (bijvoorbeeld in de relatie met projectontwikkelaars).
- De overheid die doortastend en besluitvaardig is.
- Gehoor durven geven aan participatieopbrengsten omdat onze inwoners soms de echte experts zijn.
- Vernieuwend, innovatief durven zijn.

Inkleuring op basis van de participatie-opbrengsten

- We zijn een gemeente met lef.
- Buiten de gebaande paden- op de schouders van de pioniers die ons voorgingen, krijgen de pioniers van nu ruimte om keuzes te maken die bijdragen aan een duurzame toekomst. Ook als dit gedurfde keuzes zijn.
- Kansen creëren en pakken- door samen te werken en belangen te koppelen benutten we kansen en durven we te experimenteren.
- Ont-moeten- we varen in Dronten onze eigen koers, wél in samenwerking met onze omgeving, maar passend bij onze eigen identiteit.
- Pionieren zit in onze haarvaten. Dat vraagt om lef, ook in besluitvorming. Dat betekent dat het soms kan schuren en dat een experiment soms anders uitpakt dan vooraf gedacht. Dat accepteren we en daar leren we van.

[e] Dronten geeft je de ruimte

Ruimte is veelzijdig. Ruimte ervaar je om je heen, en gaat ook over ruimte om jezelf te zijn. We waarderen de ruimte die we hier hebben in Dronten. We geven ruimte aan ontwikkeling en respecteren de ruimte van de ander.

Waarover gaat dit principe

- Fysieke ruimte.
- Ruimte om jezelf te (mogen) zijn.
- Ruimte voor ontwikkeling (economisch, persoonlijk, cultureel).

Inkleuring op basis van de participatie-opbrengsten

- Ruimte als je van je af kijkt
- Ruimte als je naar binnen kijkt
- Ruimte om te mogen zijn wie je bent
- Ruimte om je te ontwikkelen en jouw kansen te pakken
- Ruimte om initiatief te tonen en te ondernemen
- Ruimte voor beweging en duurzame verbindingen (fiets en openbaar vervoer)
- Ruimte voor het recreatief benutten van water en natuur

Het 'gewicht' van de Drontense principes

Richtsnoer, uitgangspunten, leidraden, regel waar je je in ieder geval aan wilt houden, grondbeginsel, waarde ... allemaal min of meer synoniem voor principe en allemaal met een gewichtig karakter.

De principes moeten dan ook als behoorlijk zwaarwegend worden gevoeld. Ter vergelijking: in het collegeprogramma wordt gezegd: "Onze identiteit is van belang." Die uitspraak heeft ook een behoorlijk zwaarwegend karakter.

Je kunt het gewicht van de principes ook vergelijken met het gewicht van kernwaarden die als het goed is ook te allen tijde doorklinken in keuzes en handelingen.

Hoe kunnen de Drontense principes worden gebruikt?

Het traject van 'Dronten Ontwikkelt' is langjarig. Onderweg zullen regelmatig belangrijke keuzes gemaakt moeten worden. Denk bijvoorbeeld aan het te nemen raadsbesluit over de groeiambitie (voorjaar 2023). Op dergelijke momenten kunnen Drontense principes op drie manieren worden gebruikt:

- a. Als reflectiepunt in afwegingen. Doen we in deze afweging nog recht aan onze principes? Wat zeggen de principes ons bij het maken van deze afweging?
- b. Als richtsnoer voor het handelen: uitgangspunten vanuit de samenleving over welke samenleving wij willen zijn, wat we willen vasthouden, vernieuwen en uitvergroten.
- c. Als beoordelingscriteria door inwoners en partners in de samenleving over het door college/raad genomen besluit. "Kunt u aangeven college/raad hoe dit besluit zich verhoudt tot de Drontense principes?"
- d. Als onderdeel van de advisering vanuit de organisatie aan college en raad. Denkbaar is dat college- en raadsvoorstellen (waarbij dat relevant is) een paragraaf Drontense principes krijgen.

De Drontense principes zijn uitgangspunten van de samenleving over de gewenste samenleving. Conform de procesnotitie wordt uw raad gevraagd de Drontense principes vast te stellen.

Wat willen we bereiken en hoe gaan we dat doen?

Met het vaststellen van de Drontense principes is een belangrijke mijlpaal bereikt in het proces van de integrale visie. De Drontense principes dienen namelijk als belangrijke bouwsteen in het vervolg van het integrale visietraject. Daarnaast kunnen aan de hand van de Drontense principes ook voor urgente opgaven richtinggevende raadsuitspraken worden gedaan. De woningbouwopgave is hier een goed voorbeeld van.

Participatie

De Drontense principes vloeien voort uit de brede participatie met de samenleving. Daarbij zijn de volgende participatiedoelen gehanteerd:

- Het gesprek met de samenleving en organisatie moet in ieder geval zorgen voor het benutten van kennis en ervaring over de volle breedte van de thema's rond de leefomgeving. Door alle kennis en ervaring te benutten, verbetert de **kwaliteit** van het beleid.
- Daarnaast is het stimuleren van **eigenaarschap** bij betrokkenen een tweede doel. De integrale visie voor Dronten vormen we samen en voeren we samen uit.
- De toekomst van de gemeente Dronten gaat ons allen aan. Daarom willen we ook het **democratisch proces** bij de totstandkoming van de integrale visie goed organiseren en mensen de mogelijkheid geven invloed uit te oefenen.

Met de brede participatie die in oktober is georganiseerd is veel inbreng vanuit de samenleving opgehaald. De eerste twee weken van oktober zijn algemene inloophmomenten georganiseerd voor alle inwoners in de drie dorpskernen, Ketelhaven en online. Daarnaast hadden alle inwoners ook de mogelijkheid gehad om op de online enquête via

dronten.ikpraatmee.nl te reageren. In totaal hebben ruim 650 inwoners geparticipeerd, waarvan 416 inwoners via de enquête en 250 in persoon zijn gesproken.

Op diverse manieren is aandacht gevraagd voor deze mogelijkheden van participatie. Allereerst via de algemene kanalen, zoals social media, de krant, brieven en flyers op centrale ontmoetingsplekken. Daarnaast heeft de gemeente haar relaties met de verenigingen, de maatschappelijk partners van de gemeente, de niet-Nederlandstalige gemeenschappen en de scholen van Dronten benut om diverse groepen mensen in de samenleving te mobiliseren en te betrekken. Om het bereik zoveel mogelijk te vergroten zijn de volgende doelgroep-specifieke activiteiten ondernomen:

- Omdat de bijeenkomsten in de dorpskernen plaatsvonden hebben we een extra oproep gedaan aan de inwoners van het buitengebied. Zij zijn per brief uitgenodigd om deel te nemen aan de bijeenkomsten in de dorpskernen, Ketelhaven of online.
- Via de (maatschappelijk) partners hebben we ons bereik vergroot door hen voorafgaand in twee bijeenkomsten bij te praten over de bijeenkomsten in oktober. We hebben hen gevraagd hun netwerk te benaderen met informatie over de bijeenkomsten, en om zelf deel te nemen aan de bijeenkomsten als vertegenwoordiger van diverse doelgroepen. (Denk aan: dorpsbelangen en adviesraad sociaal domein, vertegenwoordigers en begeleiders van zorginstanties, medewerkers van de Meerpaal en welzijnsorganisaties).
- Aanvullend hebben we in de Meerpaal, de buurthuizen en bibliotheken flyers mogen verspreiden. Ook in het gezondheidscentrum in Swifterbant hebben we flyers mogen verspreiden. Naar aanleiding van de bijeenkomsten met partners is dit ook bij Huis voor Taal verspreid.
- Via de moskeebesturen kwamen we in contact met de gemeenschappen die verbonden zijn aan de moskeeën. In de algemene ruimte van de moskeeën (waar alle bezoekers komen) mochten we flyers achterlaten. Flyers waren ook in het Engels beschikbaar.
- Voor de doelgroep jongeren is samen met een jongerenwerker van de Meerpaal een aparte bijeenkomst georganiseerd voor middelbare scholieren. 55-65 jongeren waren aanwezig. Een deel heeft aangegeven betrokken te willen blijven.
- De basisscholen zijn benaderd met het verzoek een kunstles te besteden aan de Toekomst van Dronten. Helaas hebben scholen niet deelgenomen wegens de timing van het traject (boekenweek, herfstvakantie). Ze waren wel enthousiast over de vorm van participatie.
- Via de Poolse supermarkt is contact gezocht met de Poolse gemeenschap in Dronten. Bij de kassa (waar alle bezoekers komen) mochten we flyers achterlaten. De flyers waren ook in het Engels beschikbaar.
- Naar aanleiding van de raadsavond op 6 oktober zijn alle sport- en vrijetijdsverenigingen die actief zijn in de gemeente Dronten benaderd met de vraag om aan te sluiten bij de bijeenkomsten op 10 of 11 oktober, de online vragenlijst in te vullen of aan te sluiten bij de bijeenkomst op 26 oktober. De online vragenlijst heeft hiervoor ook langer opengestaan, om zoveel mogelijk mensen de gelegenheid te bieden inbreng te leveren.
- Ook is naar aanleiding van de raadsavond op 6 oktober contact gezocht met de Bijenkorf, de seniorenvereniging. Ze zijn uitgenodigd om in gesprek te gaan om de doelgroep kwetsbare ouderen te vertegenwoordigen. Dit gesprek heeft nog niet plaats kunnen vinden.
- We zijn een middag bij het station aanwezig geweest om in gesprek te gaan met bezoekers en forenzen.

Een belangrijk aspect bij participatie is het voeren van een dialoog. Om die reden is eind oktober een terugkoppelbijeenkomst georganiseerd waarbij inwoners konden reageren op de opbrengsten. Ook waren de verslagleggingen van de diverse activiteiten online in te zien en konden inwoners hier online op reageren.

Een onafhankelijk bureau heeft vervolgens de opbrengsten tot een overzichtelijke rapportage *“In gesprek over de toekomst”* samengevat (bijlage 1). In twee ambtelijke werksessies zijn uit de rapportage de Drontense principes (bijlage 2) geformuleerd. Om volledigheid, onafhankelijkheid en objectiviteit te bewaken was het onafhankelijke bureau ook aanwezig bij deze werksessies.

Argumenten

1.1 De vastgestelde Drontense principes een belangrijke bouwsteen vormen in het vervolgtraject van de integrale visie.

In het eerste kwartaal van 2023 start het doorlopende participatietraject met de samenleving. Tijdens dit doorlopende participatietraject staan de Drontense principes centraal als inbreng over de gewenste samenleving.

1.2 De vastgestelde Drontense principes een belangrijke bouwsteen vormen in de uitwerkingen van beleid op urgente opgaven.

Het totaalproces om te komen tot een integrale visie duurt tot en met 2024. In de tussentijd kan de gemeente niet stil staan qua beleid. Zeker niet op urgente opgaven, waaronder de woningbouwopgave. Het ontwikkeldocument en de Drontense principes vormen het kader waarmee we kijken naar woningbouwopgave. Dit wordt vertaald naar een raadsvoorstel voor een groeiscenario dat in de eerste helft van 2023 aan uw raad zal worden voorgelegd ter besluitvorming.

1.3 De vastgestelde Drontense principes het richtsnoer zijn bij toekomstige keuzes en handelingsperspectieven tijdens de plan- en uitvoeringsfase van de integrale visie en de daarin opgenomen opgaven en ambities.

Het visietraject zal duidelijk maken aan welke maatschappelijke effecten we willen gaan werken én welke opgaven en/of kansen we in dat kader op gaan pakken. Daarmee is het visietraject afgerond en zullen er programma's moeten worden opgesteld met daarin beleidstrajecten, projecten en uitvoeringsplannen om die opgaven/kansen te realiseren. Ook tijdens die plan- en uitvoeringsfasen komen we voor keuzes te staan en ook daarbij fungeren de Drontense Principes als richtsnoer voor ons handelen.

2.1 De Drontense principes hebben baat bij gedeelde interpretaties en gedeelde beelden.

De principes doen ertoe, ze hebben 'gewicht'. De principes zijn daarom kort, bondig, krachtig geformuleerd. Bij het gebruik zal echter blijken dat er meerdere interpretaties en beelden mogelijk zijn. Het gesprek daarover is de belangrijkste manier om het 'gewicht' en de kracht van de principes te borgen. Oefening aan de hand van casuïstiek kan daarbij helpen. Het is vergelijkbaar met de jurisprudentie rondom wetgeving. De rechtsregels in een wet komen 'tot leven' en krijgen inkleuring door de rechter die de regels toepast in een juridische casus. Zo willen we ook rondom de Drontense principes als het ware "jurisprudentie" opbouwen door de principes toe te passen in meerdere (oefen)casussen. De principes zijn straks vastgesteld (zoals een rechtsregel ook is vastgesteld) en worden in de praktijk gaandeweg ingekleurd en aangescherpt. En dat is belangrijk want op die manier ontstaan er gedeelde interpretaties en gedeelde beelden over de Drontense principes.

Kantttekeningen, risico's en alternatieven

Niet iedereen heeft gehoor gegeven aan de oproep om te participeren.

Hoewel op diverse manieren veel verschillende groepen mensen uit de samenleving zijn betrokken, hebben niet alle inwoners deelgenomen aan de participatie. Er is veel energie gestoken in het betrekken van een brede en diverse groep inwoners (inwoners algemeen,

jongeren, arbeidsmigranten, forenzen, verenigingen, professionele partners). Dat is met 650 deelnemers deels gelukt. Voor de woningbouwopgave zal in januari nog een extra participatieronde in Swifterbant, Biddinghuizen en Dronten worden georganiseerd.

Financiële gevolgen

Met het voorstel om de Drontense principes vast te stellen zijn geen kosten gemoeid.

Duurzaamheid

Het voorstel om de Drontense principes vast te stellen heeft geen gevolgen voor de klimaatdoelstellingen van de gemeente Dronten. De Drontense principes zullen wel als uitgangspunten worden gebruikt voor de uitwerking van al het beleid voor wat betreft duurzaamheidsthema's.

Communicatie en vervolgproces

Na vaststelling van de Drontense principes door uw raad zal het besluit met de samenleving gedeeld worden. In de eerste plaats via de pagina www.dronten.nl/drontenontwikkelt en verder langs de reguliere kanalen.

Het is van belang om de Drontense principes begin 2023 vast te stellen zodat er gebruik van kan worden gemaakt bij het opstellen van het groeiscenario. Uw raad krijgt dat groeiscenario aangeleverd in maart/april. Zowel het groeiscenario als de Drontense principes zijn vervolgens weer inbreng voor het vervolgtraject van de integrale visie.

Evaluatie

Het vaststellen van de Drontense principes is een processtap in het grotere integrale visietraject. Deze individuele processtap wordt niet geëvalueerd, maar na afloop zal het integrale visietraject wel geëvalueerd worden. De uitkomsten van deze evaluatie worden meegenomen in de reguliere voortgangsrapportage.

Samenhang met regio en andere beleidsdoelen

Integrale visie

Landelijk wordt in 2023 de Omgevingswet ingevoerd. Die wet vereist dat gemeenten een omgevingsvisie hebben waarin de hoofdlijnen van het toekomstige fysieke domein worden beschreven. Dronten heeft gekozen voor een integrale visie waarin ook het sociaal domein is opgenomen. Deze integrale visie zal ook fungeren als omgevingsvisie zoals bedoeld in de Omgevingswet.

Groeiambitie

De gemeente Dronten is bereid om op een passende manier te groeien om zo de samenleving op termijn vitaal te houden en passende woningen te bieden voor de inwoners van de gemeente. Daarnaast is de woningnood in het hele land hoog. Het Rijk heeft gemeenten gevraagd om meer te bouwen. Samen met de Regio Flevoland en de Regio Zwolle werkt Dronten aan een visie en uitgangspunten om daar invulling aan te geven. Het uitgangspunt daarbij is een integrale benadering, waarbij het Natuurlijk Fundament (water, bodem, biodiversiteit) sturend is bij alle opgaven. Vanuit dat perspectief zal in regionaal verband een aanbod worden gedaan aan het Rijk, waaraan ook voorwaarden worden verbonden.

Levert dit voorstel een bijdrage aan andere beleidsdoelen?

De Drontense principes zijn het resultaat van de brede participatie met inwoners over de gewenste samenleving. De Drontense principes geven richting; een richting die leidend is in het vervolgtraject van de integrale visie. Aan de hand van de Drontense principes kunnen voor verscheidende opgaven, zoals Dronten groeit, richtinggevende raadsuitspraken worden gedaan.

Bevoegdheid gemeenteraad

De raad is bevoegd om over dit voorstel een besluit te nemen op grond van “Algemene” bevoegdheid tot regeling en bestuur inzake de huishouding van de gemeente (108 j. 147 Gemeentewet) en op grond van Wensen en bedenkingenprocedure indien de raad daarom verzoekt of indien de uitoefening ingrijpende gevolgen kan hebben voor de gemeente (169, lid 4 Gemeentewet)

Bijlagen

1. Rapport “In gesprek over de toekomst” (documentnummer 296878)
2. Drontense principes (documentnummer 305746)
3. SIR rapportage toekomst Dronten (documentnummer 296880)

De Secretaris,

De Burgemeester,
